

Фактори розвитку продуктивних сил Херсонської області.

Збереження і відтворення природного ресурсного потенціалу області – це основа подальшого економічного розвитку.

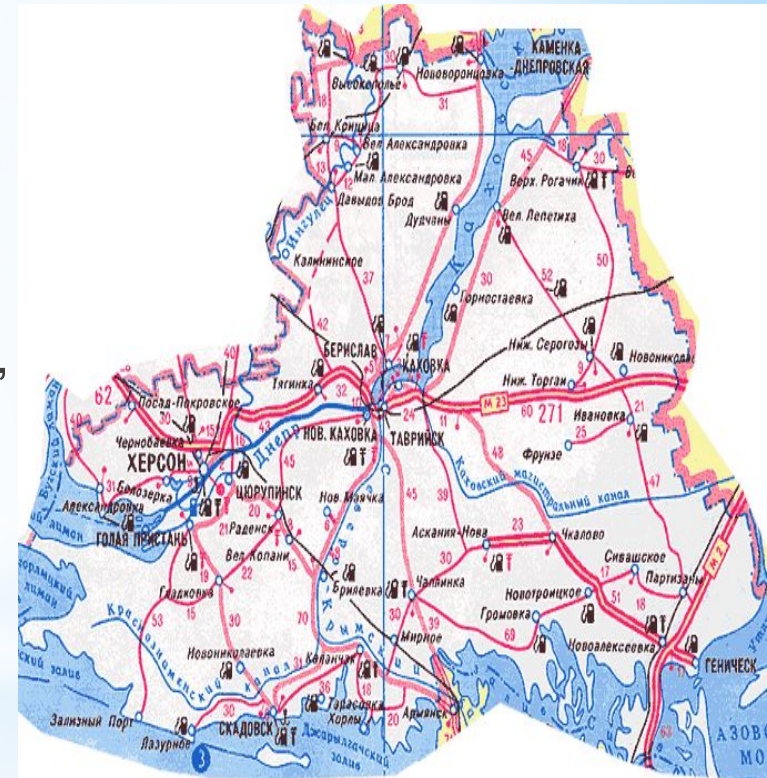
Економіко-географічне положення

- Область є важливим автотранспортним вузлом, який з'єднує країни Європи, центральні та західні райони України з Кримом, південними регіонами Росії, Кавказом і Закавказзям.
- Знаходиться на перетині автодоріг Ростов – Одеса – Сімферополь
- Херсонщина межує на сході – з Запорізькою, на північному заході – з Миколаївською, на півночі – з Дніпропетровською областями, на півдні по Сивашу і Перекопському перешийку – з Автономною Республікою Крим.
- По території області проходить державний кордон довжиною 458 км, в тому числі 350 км по Чорному і 108 км по Азовському морям
- Область омивається Чорним і Азовським морями, а також Сивашем (Гнилим морем) та Каховським водосховищем.

Адміністративно-територіальний устрій

- Кількість районів - 18:
- В області - 9 міст, з яких 3 обласного значення (м.Херсон, м.Нова Каховка та м.Каховка).
- 6 районного підпорядкування (м.Берислав, м.Генічеськ, м.Гола Пристань, м.Скадовськ, м.Таврійськ, м.Цюрупинськ).
- 31 селище міського типу.
- 698 населених пунктів.

Історія господарського освоєння території

- Територія сучасної Херсонщини була заселена вже більш 10 тис. років тому.
- У XVIII ст. території лівобережної Херсонщини ввійшли до складу Росії. З цього часу почалося інтенсивне заселення та економічне освоєння Причорномор'я.
- У липні 1919 року було прийнято рішення розділити Херсонську губернію на дві - Херсонську та Одеську.
- Для післявоєнного відновлення Чорноморського флоту на початку 1950-х років у Херсоні був побудований суднобудівний завод, а пізніше тут був заснований завод залізобетонного докостроєння "Паллада", які до недавнього часу були у складі виробничого об'єднання .

Аналіз геоморфологічних умов господарювання

- У загальному плані геоморфологічної будови область - слабохолмистої рівнина.
- Середня абсолютна висота території області становить 46 м. Максимальна амплітуда висот 101,4 м. біля с. Ушкалка Верхньорогачицького району знаходиться найвища точка області-101 м.
- Мінімальні відмітки - мінус 0,4 м на де-яких ділянках узбережжя Сиваша.
- У рельєфі Херсонській області виділяють такі складові частини: Бузько-Дніпровська, Токмацький, асканійської-Мелітопольська, Нижньодніпровська рівнини і Присиваську низовину.

Мінерально-сировинні ресурси

Корисні копалини: пісок, глина, вапняки, солі Сивашу, торф, також лікувальні грязі, цементна сировина і цегельно-черепичні глини

В цілому в області нараховується:

- 90 родовищ будівельних матеріалів,
- 55- розвіданих,
- 35- нерозвідних і таких, які не використовуються .
- 53,6% введено експлуатацію

Паливо-енергетичні ресурси. Херсонська область є одним із регіонів, які недостатньо забезпечені власними паливно-енергетичними ресурсами.

Кліматичні умови та агрокліматичні ресурси

- Область характеризується посушливим кліматом і маловодністю.
- Клімат Херсонської області помірно континентальний з м'якою малосніжною зимою та жарким посушливим літом. Температура: Січня від мінус 5°C на півночі, до мінус 3°C - на півдні; Липня відповідно +21,5°C - +25,5°C.
- Річна кількість опадів незначна -300-410 мм, переважна їх кількість - влітку.
- Сніговий покрив нестійкий.
- Серед несприятливих кліматичних явищ:суховії, пилові бурі, засухи.

Земельні ресурси

- Загальна площа земель області, які перебувають у використанні- 4,5% від України.
- Значна частина земель знаходиться під багаторічними насадженнями, що дуже важливо для Херсонської області.
- Землі області характеризує високий рівень освоєності(86%).

Водні ресурси

Водні ресурси області використовуються для:

- водопостачання
- судноплавства,
- виробництва,
- Рекреації,
- є також джерелом гідроенергії.
- мають рибпромислове значення.

- У межах області протікає 6 річок довжиною понад 10 км. Найбільша – Дніпро.
- Густота річкової сітки 0,1 км на 1 км².

Біологічні ресурси

- За геоботанічним районуванням територія області відноситься до 9 геоботанічних.
- У зв'язку з різноманітністю природних умов території області тут зростає велика кількість видів рослин і грибів(ожина сиза, крушина ламка, бузина чорна, степові чагарники, псамофітні різнотравно-типчаково-ковилові степи..)
- Тваринний світ Херсонської області своєрідний, представлений фоновими видами ссавців: козуля європейська, лисиця звичайна, миші, з птахів зустрічаються воронові та чайкові..)
- У прісноводній фауні звичайними представниками є риби, молюски, ракоподібні, комахи, черви, кишковопорожнинні, найпростіші.
- Біологічні ресурси забезпечують людину їжею, одягом, ліками, добривами, є ресурсами, які використовуються в рекреаційному господарстві.

Лісові ресурси

- займають площу близько 151,1 тис. га,
- вкритих лісовою рослинністю 130,9 тис.га.
- Обсяг продукції (робіт, послуг) лісового господарства -0,5% від України.
В основному це заготівля деревини - 68,6 тис.

Рекреаційні ресурси

За своїм функціональним призначенням рекреаційні ресурси є одним з важливих факторів, який позитивно сприяє розширеному відтворенню трудового потенціалу

В області сприятливі природні умови рекреаційного значення:

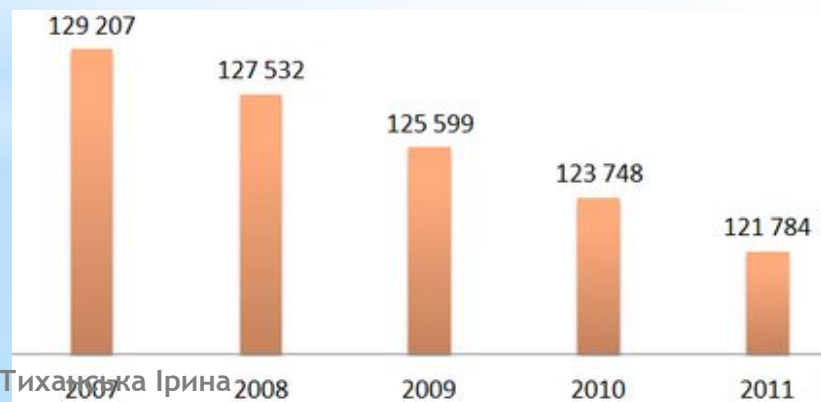
- на узбережжі і пониззі Дніпра
- багато солоних озер, ропа і грязі лікувальних
- узбережжі Чорного і Азовського морів
- Каховське водосховище

В Херсонській області працює 47 підприємств готельного господарства.

В області 69 територій та об'єктів природно-заповідного фонду .

Динаміка чисельності населення

- Населення Херсонщини складає 1083,4 тис. осіб. Зменшення населення області відбулося за рахунок природного скорочення та міграційного.
- Населення області становить 2.4% від населення країни.
- Загальна чисельність населення по області за результатами Перепису 2001 року у порівнянні з переписом 1989 року зменшилась на 5%.

Структура розселення

По своїй суті розселення повинно сприяти ефективному використанню природно-ресурсного потенціалу.

- В області 18 районів.
- 9 міст, три з яких державного; республіканського та обласного значення.
- 30 селищ міського типу
- 660 сільських населених пунктів.

Переважають в області середні та малі міста.

Близько $2/3$ міського населення сконцентровано в Херсоні.

Сільське розселення розріджене, густина населення у сільській місцевості близько 170 осіб на 1 км².

Міграційна ситуація

	Осіб			
	Число прибулих	Число вибулих	Сальдо міграції	Відносне відхилення,%
Всі напрямки міграції по Україні	549575	539807	9768	1,7
Внутрішньорегіональна міграція	12440	13385	-945	7,6
Міжрегіональна міграція	510101	510101	x	x
Міждержавна міграція	495	396	99	20,0
у тому числі:				
Країни СНД	311	210	101	x
Інші країни	184	186	-2	x

Демографічна ситуація.

- на 1 липня 2011р. в області, за оцінкою, проживало 1085,4 тис. осіб.
- упродовж січня–червня 2011р. чисельність наявного населення зменшилась на 2835 осіб.
- міграційний приріст становив 16 осіб
- зареєстровано 5413 народжених та 8264 померлих особи(10,0 немовлят на 1000 наявного населення).
- кількість прибулих в область збільшилась на 8,5%, а кількість вибулих – на 6,0% і становила, відповідно, 6119 та 6103 особи.

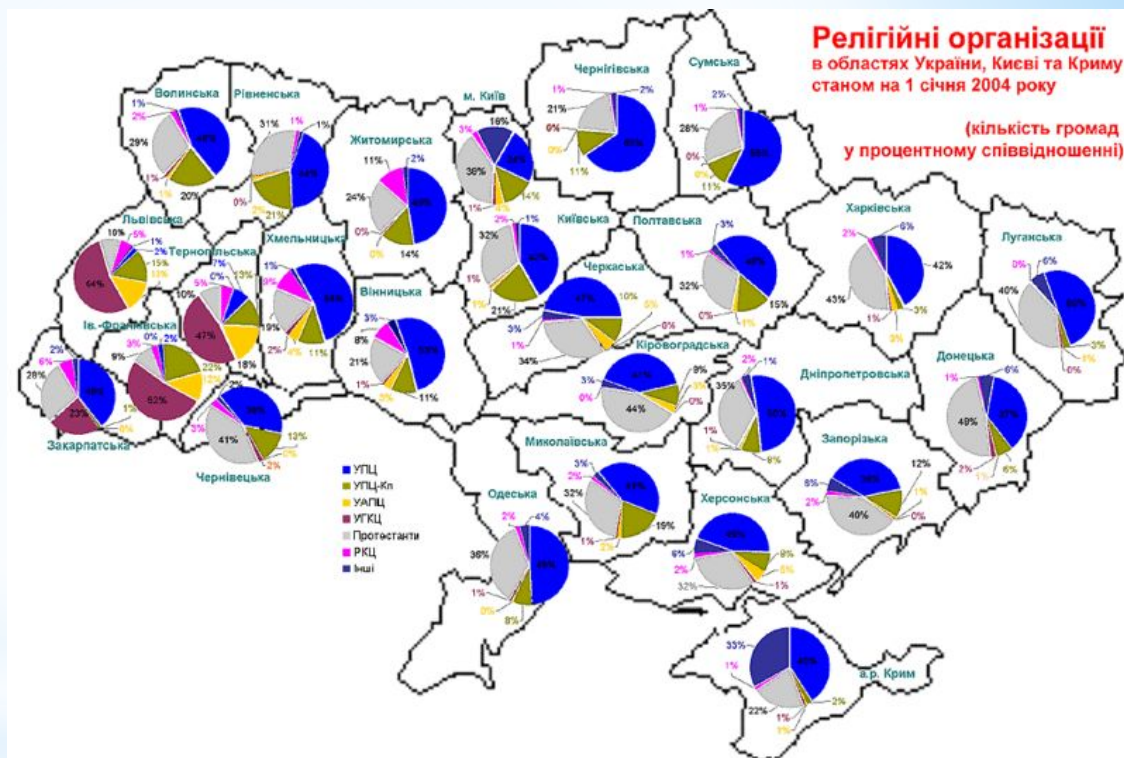
Мовно-етнічний склад населення

- Українську мову вважали рідною 73,2% населення області.
- Частка інших мов - 1,8%
- За даними Всеукраїнського перепису населення в області проживали представники понад 115 національностей і народностей.

№	Національність	Кількість осіб	Відсоток до загальної кількості
1	Українці	961 584	82,00 %
2	Росіяни	165 211	14,09 %
3	Білоруси	8 186	0,70 %
4	Татари	5 353	0,46 %
5	Вірмени	4 548	0,39 %
6	Молдавани	4 179	0,36 %
7	Турки	3 736	0,32 %
8	Кримські татари	2 072	0,18 %
9	Цигани	1 752	0,15 %
10	Євреї	1 732	0,15 %
11	Інші	14 336	1,22 %
18	Разом	1 172 689	100 %

Релігійний склад населення

- У Херсонській області створені прекрасні умови для вільного розвитку всіх 26 релігійних конфесій.
- . Переважна кількість громад - українські православні церкви, решта – протестантські.
- Релігійна служба в Херсонській області проводиться в 27 культових спорудах.

Освітньо-професійна структура населення

- В області діє 25 вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації.
- Щороку випускниками стають 8 тис. Студентів(біля 3,0 тис. студентів навчалися на державному бюджеті, 1,0 тис. – за кошти фізичних осіб).
- Вищу освіту мають 36,6% мешканців.
- Середню 53,6%.
- Не мають початкової загальної освіти – 9,8% .
- Серед населення працездатного віку мають та здобувають вищу освіту 45% населення міськради, середню – 54%.

Електоральна структура населення

- У Херсонській області постійну активність проявляють лише три політичні партії: ВО «Батьківщина», Партія регіонів та КПУ.
- Партія регіонів має абсолютну перевагу в усіх місцевих радах, які долучаються до позитивного висвітлення її діяльності.
- Партії «Третя сила» та «Вітчизна» проявляють активність у деяких населених пунктах, в яких вони представлені депутатами місцевих рад.
- У Херсонській області немає жодної місцевої ради, в якій би не було сформовано провладної депутатською більшістю.
- У травні 2011 року народний депутат України Юрій Одарченко очолив Київську міську організацію ВО «Батьківщина», але продовжує впливати на місцеву політику.

Висновок

- Херсонська область належить до розвинених агропромислових регіонів.
- В регіоні виробляється 1,8% валової доданої вартості, зосереджено 2,1% основних фондів України, 0,8% — продукції промисловості, збут сільського господарства — 3,4%. Виробництво товарів народного споживання складає 1,7%.
- Збереження і відтворення природного ресурсного потенціалу області – це основа подальшого економічного розвитку.

Список використаної літератури:

- 1. Херсон. Профіль громади.. Підготовлено Експертним комітетом з економічного розвитку міста Херсон за сприяння проекту «Економічний розвиток міст»
- 2. А.В. Костенко. Географія України. Весна Видавництво «Ранок» 2007
- 3. Л. Пасенко, М. Сорока. Географія. 2-ге видання Київ «Казка» 2010

Інтернет ресурси:

- 1. <http://ks.ukrstat.gov.ua/content/category/4/46/237/>
- 2. <http://www.oda.kherson.ua/uk/frontend/page/1/pasport-oblasti>
- 3. http://file.liga.net/region/2896-herson_i_hersonskaya_oblast.html